

SEKSYEN 3

Perbelanjaan Kerajaan Persekutuan

23 PERSPEKTIF KESELURUHAN

23 PERBELANJAAN 2025

27 TINJAUAN 2026

**30 PINJAMAN BOLEH DITUNTUT
PERSEKUTUAN**

30 KESIMPULAN

Sisipan - BUDI MADANI: Mengimbangi
Reformasi Fiskal dan Perlindungan Sosial

SEKSYEN 3

Perbelanjaan Kerajaan Persekutuan

Perspektif Keseluruhan

Kerajaan Persekutuan kekal komited terhadap prinsip pengurusan fiskal yang berhemat dalam menyokong pembangunan ekonomi, perlindungan sosial dan keberkesanan penyampaian perkhidmatan awam. Pembaharuan fiskal yang berpandukan Akta Kewangan Awam dan Tanggungjawab Fiskal 2023 [Akta 850] menekankan disiplin, ketelusan dan kecekapan bagi memastikan dana awam disalurkan kepada program dan projek yang menyokong agenda nasional. Seterusnya, penggubalan Rang Undang-undang Perolehan Kerajaan 2025 yang diluluskan baru-baru ini memperkenalkan rangka kerja perundangan yang komprehensif bagi perolehan pada peringkat persekutuan, negeri dan entiti yang dibiayai awam dengan matlamat untuk memastikan kecekapan, nilai untuk wang yang terbaik, ketelusan, keadilan dan akauntabiliti dalam perbelanjaan awam.

Secara keseluruhan, dasar perbelanjaan selaras dengan keutamaan kerangka Ekonomi MADANI yang menekankan usaha menaikkan lantai dengan meningkatkan kesejahteraan rakyat serta menaikkan siling dengan memperkukuh pertumbuhan ekonomi. Kerajaan telah melaksanakan pembaharuan penting bagi meningkatkan kemampunan fiskal termasuk pelaksanaan berfasa Sistem Saraan Perkhidmatan Awam (SSPA) serta rasionalisasi subsidi elektrik, diesel dan RON95. Perbelanjaan pembangunan (DE) turut diberikan keutamaan secara strategik kepada projek berimpak tinggi seperti pengangkutan awam, infrastruktur digital dan tebatan banjir. Tahun 2025 ialah tahun terakhir Rancangan Malaysia Kedua Belas, 2021 – 2025 (RMKe-12) dan merupakan fasa kritikal dalam

mempercepat pencapaian keberhasilan pembangunan. Pemilihan projek perlu diperhalusi bagi memastikan dana digunakan dengan cekap dan berkesan. Sehubungan itu, DE akan terus menjadi pemacu pelaburan awam dan menggalakkan keberhasilan ekonomi yang positif.

Perbelanjaan 2025

Kerajaan menyemak semula jumlah perbelanjaan 2025 daripada peruntukan diluluskan sebanyak RM421 bilion kepada RM412.1 bilion berikutan pengoptimuman emolumen dan bayaran khidmat hutang (DSC) yang lebih rendah serta pengurangan DE. Pelarasan ini mencerminkan komitmen Kerajaan untuk menyusun semula pelan perbelanjaan seiring dengan usaha konsolidasi fiskal. Sebanyak 80.6% daripada jumlah yang disemak semula diperuntukkan kepada perbelanjaan mengurus (OE) manakala baki 19.4% diperuntukkan kepada DE.

Sektor sosial menerima bahagian terbesar sebanyak RM148.9 bilion yang merangkumi 36.1% daripada jumlah peruntukan diikuti sektor ekonomi (RM58.7 bilion; 14.2%), keselamatan (RM42.2 bilion; 10.2%) dan pentadbiran am (RM21 bilion; 5.1%). Baki sebanyak 34.4% diperuntukkan kepada perbelanjaan tanggungan dan bayaran pindahan merangkumi DSC, bayaran persaraan dan serahan kepada negeri.

Jumlah **OE** pada 2025 dianggar sebanyak RM332.1 bilion berbanding peruntukan asal RM335 bilion. Pelarasan ini terutamanya disebabkan oleh pengoptimuman emolumen, bayaran persaraan, DSC dan geran kepada badan berkanun. Walau bagaimanapun,

JADUAL 3.1. *Perbelanjaan Mengurus Kerajaan Persekutuan mengikut Komponen, 2024 – 2026*

KOMPONEN	RM JUTA			PERUBAHAN (%)			BAHAGIAN (%)		
	2024	2025 ¹	2026 ²	2024	2025 ¹	2026 ²	2024	2025 ¹	2026 ²
Emolumen	95,936	103,522	109,366	4.4	7.9	5.6	29.8	31.2	32.3
Bayaran persaraan	35,901	40,060	42,801	5.3	11.6	6.8	11.2	12.1	12.7
Bayaran khidmat hutang	50,481	54,300	58,300	9.0	7.6	7.4	15.7	16.3	17.2
Pemberian dan serahan kepada kerajaan negeri	8,949	9,260	9,828	3.0	3.5	6.1	2.8	2.8	2.9
Perkhidmatan dan bekalan	37,668	42,497	40,292	4.9	12.8	-5.2	11.7	12.8	11.9
Subsidi dan bantuan sosial	67,360	57,062	49,004	-6.3	-15.3	-14.1	21.0	17.2	14.5
Pembelian aset	1,189	1,182	1,002	16.2	-0.6	-15.2	0.4	0.4	0.3
Bayaran balik dan hapus kira	499	541	547	-5.1	8.4	1.1	0.2	0.2	0.2
Pemberian kepada badan berkanun	13,997	14,804	15,809	-11.1	5.8	6.8	4.4	4.5	4.7
Lain-lain	9,529	8,922	11,253	82.0	-6.4	26.1	2.8	2.5	3.3
Jumlah	321,509	332,150	338,202	3.3	3.3	1.8	100.0	100.0	100.0
% daripada KDNK	16.6	16.5	15.9						

¹ Anggaran disemak² Anggaran belanjawan tidak termasuk langkah Belanjawan 2026

Sumber: Kementerian Kewangan Malaysia

peruntukan bagi perkhidmatan dan bekalan serta subsidi dan bantuan sosial diunjur meningkat selaras dengan pelaksanaan dasar berkaitan kesejahteraan rakyat.

Pada 2025, OE dijangka meningkat 3.3% berbanding 2024 terutamanya disebabkan oleh peruntukan lebih tinggi untuk emolumen, bayaran persaraan, DSC serta perkhidmatan dan bekalan. Komponen tersebut merangkumi 72.4% daripada jumlah OE. Sementara itu, subsidi dan bantuan sosial mencatatkan penurunan berikutan perbelanjaan subsidi bahan api yang lebih rendah.

Emolumen kekal komponen terbesar OE mewakili 31.2% atau RM103.5 bilion. Peruntukan ini dijangka meningkat sebanyak 7.9% berikutan pelaksanaan SSPA pada Disember 2024 yang menyemak semula skim perkhidmatan, gaji pokok, faedah persaraan dan pencen. Seiring dengan pelaksanaan SSPA,

Akta Iltizam Kecekapan Perkhidmatan Kerajaan 2025 [Akta 867] telah diwartakan pada Mei 2025. Usaha tersebut bertujuan meningkatkan produktiviti, disiplin dan kecekapan sekali gus memperkukuh penyampaian perkhidmatan awam.

Bayaran persaraan diunjur meningkat 11.6% kepada RM40.1 bilion mencerminkan pertambahan bilangan pesara dan penerima faedah yang kini hampir mencecah satu juta orang. Bagi menangani liabiliti pencen, Kerajaan sedang memuktamadkan pelaksanaan skim berasaskan caruman ditentukan (*defined-contribution*) bagi menggantikan skim berasaskan manfaat ditentukan (*defined-benefits*) untuk penjawat awam. Skim baharu ini akan diuruskan oleh Kumpulan Wang Simpanan Pekerja manakala Kumpulan Wang Persaraan (Diperbadankan) akan terus mengurus skim berasaskan manfaat ditentukan di bawah Akta Kumpulan Wang Persaraan 2007 [Akta 662].

Subsidi dan bantuan sosial dijangka berkurang sebanyak 15.3% daripada RM67.4 bilion kepada RM57.1 bilion terutamanya disebabkan oleh rasionalisasi subsidi bahan api dan harga minyak global yang lebih rendah. Penyasaran semula subsidi diesel berjaya membendung ketirisan khususnya aktiviti penyeludupan rentas sempadan seterusnya menjana penjimatan sehingga RM600 juta sebulan. Selain itu, subsidi pukal telur ayam ditamatkan pada Ogos 2025 sebagai sebahagian pendekatan berfasa bagi menamatkan subsidi serta mewujudkan sistem sokongan lebih mampan dan bersasar kepada industri ternakan ayam dan pengguna. Kerajaan turut menambah baik program Sumbangan Tunai Rahmah (STR) dan Sumbangan Asas Rahmah (SARA) bagi menyokong golongan rentan dalam menangani peningkatan kos sara hidup. Selaras dengan inisiatif rasionalisasi subsidi, Kerajaan telah melaksanakan BUDI95 yang merupakan skim subsidi bersasar RON95 mulai 27 September 2025. Inisiatif ini dijangka membendung ketirisan dan menghalang penjualan petrol bersubsidi kepada warga asing sekali gus menjana penjimatan kepada Kerajaan.

Bayaran khidmat hutang merupakan komponen ketiga terbesar OE merangkumi 16.3% daripada jumlah keseluruhan. Bayaran tersebut dijangka meningkat 7.6% kepada RM54.3 bilion. Kerajaan terus komited melaksanakan konsolidasi fiskal dengan memastikan defisit fiskal yang lebih rendah sekali gus mengurangkan keperluan untuk meminjam bagi mengawal pertumbuhan DSC pada masa hadapan.

Perkhidmatan dan bekalan diunjur meningkat 12.8% kepada RM42.5 bilion terutamanya disebabkan oleh keperluan lebih tinggi bagi perkhidmatan ikhtisas dan komitmen kontrak berikutan pelaksanaan dasar gaji minimum. Selain itu, peruntukan *one-off* disediakan untuk penganjuran mesyuarat dan persidangan sempena Kepengerusian ASEAN-Malaysia

2025 serta promosi pelancongan menjelang Tahun Melawat Malaysia 2026 yang turut menyumbang kepada peningkatan ini.

Sejumlah RM14.8 bilion atau 4.5% OE diperuntukkan sebagai *pemberian kepada badan berkanun* khususnya institusi pengajian tinggi awam serta agensi pembangunan wilayah dan luar bandar. Jawatankuasa Khas Rasionalisasi Badan Berkanun Persekutuan telah ditubuhkan bagi menangani isu pertindihan fungsi badan berkanun persekutuan. Selain itu, *pemberian dan serahan kepada kerajaan negeri* dianggar sebanyak RM9.3 bilion. Daripada jumlah ini, sebanyak RM7.2 bilion ialah pemberian yang termaktub dalam Perlembagaan Persekutuan.

Pada 2025, **DE** dianggar berkurang sebanyak 4.8% kepada RM80 bilion terutamanya disebabkan oleh keperluan perbelanjaan yang lebih rendah bagi sektor ekonomi. Peruntukan juga disalurkan secara strategik mengikut keutamaan projek bagi memastikan sumber diagihkan secara optimum selaras dengan pelan pembangunan bagi tahun terakhir RMKe-12. Walau bagaimanapun, sektor ekonomi kekal sebagai penerima terbesar iaitu 45.8% diikuti oleh sosial (34.7%), keselamatan (14.8%) dan pentadbiran am (4.7%).

Sejumlah RM36.6 bilion diperuntukkan bagi *sektor ekonomi* dengan penekanan diberikan untuk memacu inisiatif pembangunan dan kemampanan. Subsektor pengangkutan menerima bahagian terbesar iaitu 44.7% daripada jumlah peruntukan sektor khususnya bagi projek infrastruktur utama sedia ada seperti Lebuhraya Pan Borneo di Sabah dan Sarawak, LRT Laluan Mutiara Pulau Pinang, Landasan Berkembar Elektrik Gemas ke Johor Bahru dan Rapid Transit System Link antara Johor Bahru dengan Singapura. Peruntukan subsektor alam sekitar dijangka meningkat 14.5% kepada RM3 bilion yang mencerminkan tumpuan lebih tinggi diberikan terhadap inisiatif tebatan banjir di Kota Bharu, Kelantan dan Kuching, Sarawak. Peruntukan subsektor

pertanian juga diunjur meningkat 4.6% kepada RM2.9 bilion bagi membiayai Projek Skim Pemindahan Air Jeniang di Kedah serta Projek Pamacu Pertanian yang dilaksanakan di seluruh Semenanjung Malaysia. Sementara itu, peruntukan subsektor perdagangan dan industri dijangka berkurang 12.4% kepada RM2.6 bilion disebabkan oleh penyaluran berperingkat Dana Pembangunan Industri dan Dana Pelaburan Bersama Strategik di bawah Pelan Induk Perindustrian Baharu 2030.

Peruntukan *sektor sosial* dijangka meningkat 8.5% kepada RM27.8 bilion dan kekal sebagai sektor kedua terbesar. Subsektor pelajaran dan latihan menerima bahagian terbesar daripada peruntukan ini yang dianggarkan meningkat 16.8% kepada RM14.7 bilion mencerminkan pelaburan berterusan dalam pembangunan modal insan dan fasiliti pendidikan. Antara

inisiatif utama termasuk penyediaan Dana Latihan bagi Pendidikan dan Latihan Teknikal dan Vokasional serta menaik taraf 56 kolej vokasional di seluruh negara selain projek pembinaan baharu seperti Kompleks Hospital Pengajar Universiti Sains Islam Malaysia (Fasa 1) di Kota Tinggi, Johor dan Kolej Matrikulasi Lundu di Kuching, Sarawak. Perbelanjaan subsektor kesihatan dijangka meningkat 16.3% kepada RM6.8 bilion berikutan kerja menaik taraf peralatan perubatan dan bukan perubatan serta perolehan kenderaan; pembinaan hospital baharu di Kapar, Selangor dan Petra Jaya, Sarawak; serta penubuhan pusat rawatan harian dan kompleks pakar di Hospital Sultanah Aminah, Johor. Subsektor perumahan menerima RM1.3 bilion terutamanya bagi Projek Perumahan Rakyat di Pulau Pinang, Sabah dan Pahang.

JADUAL 3.2. *Perbelanjaan Pembangunan Kerajaan Persekutuan mengikut Sektor, 2024 – 2026*

SEKTOR	RM JUTA			PERUBAHAN (%)			BAHAGIAN (%)		
	2024	2025 ¹	2026 ²	2024	2025 ¹	2026 ²	2024	2025 ¹	2026 ²
Ekonomi	43,401	36,648	36,785	-24.2	-15.6	0.4	51.7	45.8	45.4
<i>antaranya:</i>									
Pengangkutan	20,466	16,368	17,534	15.2	-20.0	7.1	24.4	20.5	21.6
Perdagangan dan perindustrian	2,985	2,615	3,031	-0.8	-12.4	15.9	3.6	3.3	3.7
Tenaga dan kemudahan awam	2,185	2,471	2,790	-8.0	13.1	12.9	2.6	3.1	3.4
Pertanian	2,810	2,940	551	-6.9	4.6	-81.3	3.3	3.7	0.7
Alam sekitar	2,625	3,005	3,818	41.1	14.5	27.1	3.1	3.8	4.7
Sosial	25,602	27,784	28,592	5.6	8.5	2.9	30.5	34.7	35.3
<i>antaranya:</i>									
Pelajaran dan latihan	12,590	14,703	14,451	3.3	16.8	-1.7	15.0	18.4	17.8
Kesihatan	5,867	6,825	6,969	22.3	16.3	2.1	7.0	8.5	8.6
Perumahan	1,603	1,318	1,457	-23.9	-17.8	10.5	1.9	1.6	1.8
Keselamatan	11,576	11,861	11,738	1.7	2.5	-1.0	13.8	14.8	14.5
Pentadbiran am	3,433	3,707	3,885	6.5	8.0	4.8	4.0	4.7	4.8
Jumlah	84,012	80,000	81,000	-12.6	-4.8	1.3	100.0	100.0	100.0
% daripada KDNK	4.4	4.0	3.8						

¹ Anggaran disemak

² Anggaran belanjawan tidak termasuk langkah Belanjawan 2026

Sumber: Kementerian Kewangan Malaysia

Peruntukan *sektor keselamatan* meningkat 2.5% kepada RM11.9 bilion. Daripada jumlah ini, peruntukan subsektor pertahanan meningkat 2.8% kepada RM7.8 bilion dan keselamatan dalam negeri meningkat 1.8% kepada RM4 bilion. Sebahagian besar peruntukan disalurkan bagi perolehan aset pertahanan seperti senjata, pesawat dan kapal peronda serta pembinaan kem tentera di Felda Sahabat, Lahad Datu, Sabah. Dana juga disediakan bagi pembinaan pos kawalan sempadan dan kompleks Imigresen, Kastam, Kuarantin dan Keselamatan khususnya di Rantau Panjang, Kelantan dan Nabawan, Sabah.

Peruntukan *sektor pentadbiran awam* dijangka meningkat 8% kepada RM3.7 bilion. Sebahagian besar peruntukan disalurkan bagi menambah baik sistem rangkaian seperti Neo MyGovnet, Perkhidmatan Government Hybrid Cloud dan Peluasan Pusat Data Sektor Awam (Fasa 2) bertujuan memperkukuh pengurusan data perkhidmatan awam.

Tinjauan 2026

Pada 2026, Kerajaan Persekutuan akan meneruskan prinsip tanggungjawab fiskal dan menyelaraskan perbelanjaan sejajar dengan keutamaan strategik berdasarkan kerangka Ekonomi MADANI. Pembaharuan fiskal juga akan menumpukan kepada pengoptimuman perbelanjaan bagi mewujudkan ruang fiskal yang mencukupi dan melindungi kesejahteraan rakyat. Sehubungan itu, sejumlah RM419.2 bilion telah diperuntukkan dalam Belanjawan 2026 mewakili 19.7% daripada KDNK iaitu peningkatan sebanyak 1.7% berbanding belanjawan disemak 2025. Daripada jumlah ini, RM338.2 bilion atau 80.7% diperuntukkan kepada OE manakala baki RM81 bilion diperuntukkan kepada DE. Sebahagian besar peruntukan iaitu 32.1% daripada jumlah keseluruhan disalurkan kepada Kementerian Pendidikan (KPM), Kementerian Kesihatan (KKM) dan Kementerian Pertahanan. Dari segi peruntukan sektor,

sebanyak RM155.9 bilion atau 37.2% daripada keseluruhan bajet diperuntukkan kepada sektor sosial diikuti oleh ekonomi (RM58.9 bilion; 14.1%), keselamatan (RM44.5 bilion; 10.6%) dan pentadbiran awam (RM20.7 bilion; 4.9%). Baki sebanyak 33.2% diperuntukkan bagi membiayai perbelanjaan tanggungan dan bayaran pindahan.

Peruntukan bagi **OE** berjumlah RM338.2 bilion atau 15.9% daripada KDNK iaitu meningkat sebanyak 1.8% daripada belanjawan disemak 2025. Agihan peruntukan lebih tinggi untuk emolumen, bayaran persaraan dan DSC sebahagiannya diimbangi oleh peruntukan lebih rendah untuk subsidi serta perkhidmatan dan bekalan selaras dengan harga komoditi global yang lebih rendah dan langkah rasionalisasi perbelanjaan sedia ada. Kerajaan akan terus memberikan penekanan kepada pengurusan perbelanjaan yang berhemat bagi mengoptimumkan sumber serta meningkatkan kecekapan dan keberkesanan perbelanjaan awam.

Emolumen kekal sebagai komponen terbesar OE diunjurkan meningkat sebanyak 5.6% kepada RM109.4 bilion terutamanya disebabkan oleh pelaksanaan SSPA fasa kedua termasuk kenaikan gaji pokok 7% bagi penjawat awam Gred 15 dan ke bawah. Pertumbuhan ini juga disumbangkan oleh penambahbaikan pengambilan dan kemajuan kerjaya angkatan tentera seperti yang diumumkan semasa Majlis Amanat Perdana Perkhidmatan Awam 2025.

Bayaran persaraan yang merangkumi 12.7% daripada OE dijangka meningkat sebanyak 6.8% kepada RM42.8 bilion. Daripada jumlah ini, sebanyak RM33.7 bilion atau 78.8% diperuntukkan untuk pembayaran pencen mencerminkan tanggungjawab Kerajaan untuk terus menyediakan sokongan bagi bilangan pesara yang semakin bertambah dan kesan susulan daripada pelaksanaan SSPA. Baki peruntukan akan digunakan untuk pembayaran ganjaran dan gantian cuti rehat.

Subsidi dan bantuan sosial yang merangkumi 14.5% daripada OE diunjur berkurang sebanyak 14.1% kepada RM49 bilion pada 2026. Penurunan ini disebabkan terutamanya oleh harga komoditi global yang lebih rendah dan usaha rasionalisasi subsidi termasuk pelaksanaan Program BUDI95. Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Kos Sara Hidup sedang membangunkan Sistem Skim Penstabilan Harga Minyak Masak di seluruh negara bagi mengekang ketirisan minyak masak paket bersubsidi dan memastikan kumpulan sasaran menerima manfaat. Sebanyak 56% daripada jumlah peruntukan disalurkan kepada bantuan sosial dan insentif bagi menyokong golongan rentan khususnya pelaksanaan STR dan SARA.

Sejumlah RM58.3 bilion diperuntukkan bagi DSC yang mewakili 17.2% daripada OE. Daripada jumlah ini, sebanyak RM57.6 bilion atau 98.8% diperuntukkan untuk pinjaman domestik manakala baki untuk membiayai pinjaman luar pesisir. Strategi pengurusan hutang yang berkesan dan berhemat serta libat urus yang aktif bersama pelabur telah menyumbang kepada pengoptimuman kos pinjaman Kerajaan.

Perkhidmatan dan bekalan iaitu perbelanjaan yang diperlukan bagi penyelenggaraan dan operasi kemudahan serta institusi awam diunjur berkurang sebanyak 5.2% kepada RM40.3 bilion merangkumi 11.9% daripada OE. Daripada peruntukan ini, sebanyak 86.2% disalurkan kepada bekalan bahan, perkhidmatan pembersihan dan keselamatan, pembaikan dan penyelenggaraan serta telekomunikasi dan utiliti. Penerima terbesar daripada peruntukan ini ialah KPM dan KKM terutamanya diperuntukkan bagi penyelenggaraan sekitar 10,000 sekolah dan 150 hospital di seluruh negara.

Sementara itu, sebanyak RM15.8 bilion diperuntukkan untuk *pemberian kepada badan berkanun*. Sebahagian besar daripada dana ini iaitu 69.4% daripada keseluruhan peruntukan disediakan untuk 20 universiti awam dan sembilan hospital pengajar. Selain itu,

RM9.8 bilion daripada jumlah OE diperuntukkan untuk *pemberian dan serahan kepada kerajaan negeri*. Daripada jumlah tersebut, sebanyak RM7.7 bilion ialah pemberian yang termaktub dalam perlembagaan iaitu Sabah dan Sarawak terus menjadi penerima utama.

Sejumlah RM81 bilion peruntukan **DE** telah disediakan pada 2026 bagi membiayai pelaksanaan sekitar 2,300 program dan projek baharu dalam tahun pertama Rancangan Malaysia Ketiga Belas, 2026 – 2030 (RMK13). Sektor ekonomi kekal sebagai penerima terbesar iaitu 45.4% diikuti oleh sosial (35.3%), keselamatan (14.5%) dan pentadbiran am (4.8%). Kerajaan komited menyediakan sumber yang mencukupi sekurang-kurangnya 3% daripada KDNK seperti yang diperuntukkan dalam Akta 850 bagi menyokong pembangunan infrastruktur dengan keutamaan diberikan kepada inisiatif yang menjana impak tinggi kepada ekonomi, mengekalkan momentum pertumbuhan dan meningkatkan kualiti hidup.

Sejumlah RM36.8 bilion diperuntukkan untuk sektor ekonomi bagi meningkatkan daya saing negara melalui peluasan infrastruktur strategik dan sokongan inisiatif pelaburan. Peruntukan terbesar disalurkan kepada subsektor pengangkutan, alam sekitar serta perdagangan dan industri. Peruntukan subsektor pengangkutan yang merangkumi 47.7% daripada sektor atau RM17.5 bilion akan menumpukan kepada peningkatan ketersambungan di seluruh negara dan mengurangkan kesesakan lalu lintas. Projek baharu termasuk pembinaan jalan dari Kalabakan ke Simanggaris yang menghubungkan sempadan Malaysia dan Indonesia; pembangunan Pusat Kawalan Trafik Udara di Kota Kinabalu, Sabah; serta pembinaan dua persimpangan bertingkat di Lebuhraya Utara Selatan di Nilai, Negeri Sembilan dan Kerian, Perak.

Sebanyak RM3.8 bilion diperuntukkan untuk subsektor alam sekitar bagi menyokong agenda pemeliharaan alam semula jadi dan perubahan iklim. Peruntukan ini meliputi projek tebatan banjir antaranya di

Kubang Pasu, Kedah; Kuala Nerus, Terengganu; Segamat, Johor; dan Seremban, Negeri Sembilan serta pembinaan sistem saliran baharu di Kota Bharu, Kelantan. Kerajaan akan melaksanakan Projek Pemuliharaan Sungai untuk Mengurangkan Risiko Banjir di seluruh negara termasuk di Kuala Lumpur, Johor dan Kelantan di samping pembinaan Pusat Ramalan dan Amaran Banjir Negara di Kuala Lumpur bagi menambah baik perlindungan daripada risiko banjir.

Sejumlah RM3 bilion diperuntukkan kepada subsektor perdagangan dan industri pada 2026 bagi memacu pertumbuhan perindustrian masa hadapan dan memajukan peralihan negara ke arah ekonomi mampan. Peruntukan ini akan menyokong inisiatif strategik termasuk Projek Flagship di Zon Khas Pelaburan Pelancongan, Program Pertumbuhan Pembiayaan PROSPER dan Dana Projek Berimpak Tinggi. Selain itu, sumber kewangan akan disalurkan bagi pembangunan infrastruktur asas di Taman Perindustrian Halal Perak serta industri hab logistik dan gudang kargo udara di Pulau Pinang. Secara keseluruhan, usaha tersebut bertujuan menarik pelaburan berkualiti, merangsang pembangunan ekonomi dan memperkukuh daya saing Malaysia dalam industri bernilai tambah tinggi.

Sejumlah RM28.6 bilion diperuntukkan untuk *sektor sosial* mewakili peningkatan 2.9% berbanding RM27.8 bilion pada 2025. Subsektor pelajaran dan latihan terus menerima bahagian terbesar iaitu RM14.5 bilion bertujuan meningkatkan kemudahan pembelajaran, memperkukuh infrastruktur ICT bagi merapatkan jurang antara bandar dan luar bandar serta memodenkan persekitaran pengajaran dan pembelajaran. Pusat Pembelajaran Imersif dan Kemajuan Teknologi Pertanian untuk Keterjaminan Makanan di Universiti Putra Malaysia menerima peruntukan tertinggi di bawah subsektor ini.

Peruntukan sebanyak RM7 bilion disediakan untuk subsektor kesihatan bagi meningkatkan penyampaian penjagaan kesihatan, menaik

taraf peralatan perubatan dan bukan perubatan serta meningkatkan kualiti perkhidmatan. Peruntukan akan disalurkan kepada inisiatif utama antaranya pembinaan Pusat Kanser Wilayah Utara di Kedah dan pembangunan klinik luar bandar baharu khususnya di Mukah, Sarawak; Kubang Semang, Pulau Pinang dan Nabawan, Sabah.

Subsektor perumahan diperuntukkan RM1.5 bilion untuk membiayai projek sedia ada dan baharu termasuk projek di bawah Program Bantuan Rumah dan Program Rumah Mesra Rakyat. Inisiatif tersebut dirangka untuk menyediakan perumahan mampu milik dan berkualiti kepada isi rumah berpendapatan rendah dan sederhana, merapatkan jurang perumahan antara bandar dan luar bandar serta meningkatkan taraf hidup.

Sektor keselamatan akan menerima peruntukan sebanyak RM11.7 bilion yang merangkumi RM8 bilion untuk subsektor pertahanan dan RM3.7 bilion untuk subsektor keselamatan dalam negeri bertujuan memperkukuh pertahanan negara dan melindungi keselamatan awam. Sebahagian besar daripada peruntukan ini bagi membiayai perolehan aset pertahanan dan keselamatan serta pembinaan Ibu Pejabat Polis Kontinjen Sarawak yang baharu. Selain itu, pembangunan kuarters baharu akan dilaksanakan sebagai sebahagian daripada usaha Kerajaan untuk terus mengutamakan kebajikan anggota keselamatan dan keluarga.

Selaras dengan usaha meningkatkan penyampaian perkhidmatan awam, sejumlah RM3.9 bilion diperuntukkan kepada *sektor pentadbiran am*. Peruntukan ini akan menyokong penambahbaikan sistem ICT di seluruh jabatan kerajaan sejajar dengan agenda transformasi digital Kerajaan. Peruntukan ini juga akan digunakan untuk kerja baik pulih dan penyelenggaraan bangunan serta fasiliti kerajaan bagi menyediakan persekitaran kerja yang lebih kondusif untuk penjawat awam.

Pinjaman Boleh Dituntut Persekutuan

Sehingga akhir Disember 2024, jumlah keseluruhan baki Pinjaman Boleh Dituntut Persekutuan¹ di bawah Tabung Pembangunan berjumlah RM40.6 bilion atau 2.1% daripada KDNK. Pinjaman kepada syarikat merupakan bahagian terbesar daripada pinjaman ini berjumlah RM25.9 bilion diikuti oleh kerajaan negeri (RM9.4 bilion), Badan Berkanun Persekutuan (RM5.2 bilion) serta organisasi lain dan koperasi (RM51.3 juta).

Penyaluran pinjaman melalui DE pada 2025 dianggar berjumlah RM1.4 bilion. Kerajaan negeri kekal sebagai penerima terbesar dengan jumlah sebanyak RM1 bilion diikuti oleh Badan Berkanun Persekutuan (RM248 juta), syarikat (RM156 juta) serta organisasi lain dan koperasi (RM3 juta). Walau bagaimanapun, Kerajaan dijangka menerima bayaran balik pinjaman sebanyak RM1.3 bilion. Daripada jumlah ini, bayaran balik tertinggi dijangka diterima daripada syarikat sebanyak RM707 juta diikuti oleh kerajaan negeri sebanyak RM510 juta. Baki bayaran balik dijangka daripada Badan Berkanun Persekutuan (RM75 juta) serta organisasi lain dan koperasi (RM29 juta).

Pada 2026, Kerajaan akan menyediakan jumlah keseluruhan pinjaman sebanyak RM1 bilion melalui DE bagi menambah baik infrastruktur dan kualiti hidup rakyat. Kerajaan negeri terus kekal sebagai penerima terbesar berjumlah

RM475 juta diikuti oleh syarikat (RM405 juta), Badan Berkanun Persekutuan (RM135 juta) serta organisasi lain dan koperasi (RM4 juta). Sementara itu, bayaran balik pinjaman diunjurkan berjumlah RM1.5 bilion. Daripada jumlah ini, bayaran balik tertinggi dijangka diterima daripada syarikat sebanyak RM851 juta diikuti oleh kerajaan negeri sebanyak RM527 juta. Baki bayaran balik dijangka daripada Badan Berkanun Persekutuan (RM116 juta) serta organisasi lain dan koperasi (RM6 juta).

Kesimpulan

Strategi pandang ke hadapan yang diguna pakai dalam perbelanjaan Kerajaan Persekutuan mengimbangi disiplin fiskal dan pelaburan berimpak tinggi selaras dengan kerangka Ekonomi MADANI. Pengukuhan komitmen terhadap konsolidasi fiskal membolehkan Kerajaan mewujudkan ruang fiskal bagi menyalurkan dana awam secara strategik kepada bidang keutamaan. Langkah ini termasuk memperkukuh perlindungan sosial, mengekalkan pertumbuhan ekonomi dan membangunkan infrastruktur kritikal. Pembaharuan tadbir urus yang kukuh melalui pelbagai akta menyokong perancangan fiskal ke arah lebih telus, berpandukan data dan berpaksikan perbelanjaan yang berorientasikan rakyat. Pendekatan menyeluruh ini menjadi pemangkin untuk meningkatkan daya tahan negara, kesaksamaan dan kemakmuran jangka masa panjang.

¹ Pinjaman Boleh Dituntut Persekutuan merupakan sebahagian daripada Aset Kewangan Kerajaan Persekutuan yang terdiri daripada kemudahan pinjaman kepada kerajaan negeri, kerajaan tempatan, Badan Berkanun Persekutuan, syarikat, koperasi dan pelbagai organisasi.

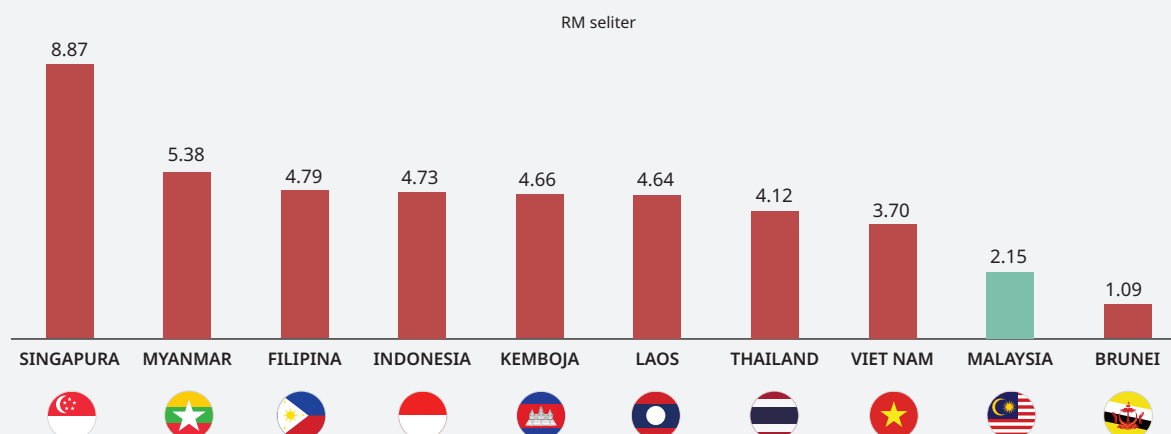
SISIPAN

BUDI MADANI: Mengimbangi Reformasi Fiskal dan Perlindungan Sosial**Pengenalan**

Kerajaan sedang melaksanakan reformasi strategik bagi merasionalisasi subsidi ke arah rangka kerja dasar subsidi bahan api yang lebih bersasar dan mampan dari sudut fiskal. Pada 2024, Kerajaan telah melaksanakan program rasionalisasi subsidi diesel bagi menangani ketirisan dan pembaziran peruntukan subsidi serta membendung aktiviti penyeludupan. Sehubungan itu, Kerajaan telah memperkenalkan Program BUDI MADANI bagi menyedia dan menyelaraskan bantuan kepada pengguna diesel secara bersasar. Inisiatif ini mencerminkan peralihan strategik daripada subsidi pukal yang telah menyebabkan ketidakcekapan pengurusan fiskal dan ketirisan ekonomi ke arah pendekatan yang lebih mampan.

Rasional bagi Reformasi Subsidi Bahan Api

Harga pam bagi bahan api bersubsidi di Malaysia yang merupakan antara terendah di rantau ini telah mewujudkan jurang harga seperti dalam Rajah 1. Perbezaan harga ini mendorong penyalahgunaan secara meluas apabila diesel bersubsidi diseleweng untuk aktiviti komersial secara tidak sah dan diseludup merentasi sempadan sehingga mengakibatkan herotan ekonomi dan kos fiskal yang ketara. Walaupun pendaftaran kereta diesel telah meningkat secara sederhana sebanyak 15% antara 2019 hingga 2023, namun penggunaan diesel bersubsidi melonjak kepada 73% yang mengakibatkan perbelanjaan subsidi Kerajaan meningkat hampir sepuluh kali ganda. Mekanisme subsidi secara pukal terbukti tidak mampan secara fiskal sekali gus menunjukkan terdapat keperluan mendesak untuk rangka kerja dasar yang lebih berstruktur. Pelaksanaan rasionalisasi subsidi telah menunjukkan hasil yang positif. Aktiviti penyeludupan diesel telah berkurang dengan ketara daripada 992 kes pada 2023 kepada 655 kes pada 2024 dan terus berkurang kepada 261 kes sehingga Julai 2025.

RAJAH 1. Perbandingan Harga Diesel antara Negara sehingga 20 Mei 2024Sumber: <https://www.globalpetrolprices.com/>

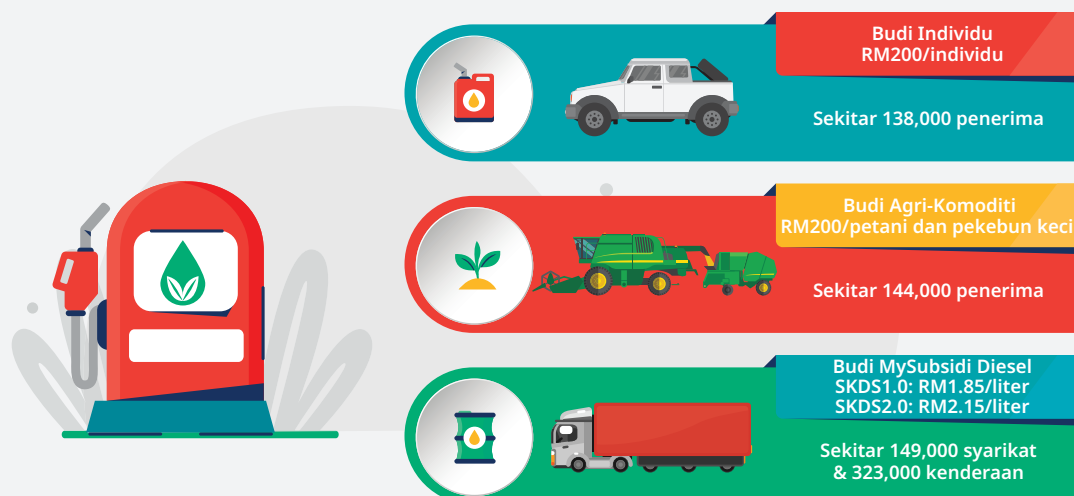
Pada 2023, perbelanjaan subsidi bahan api berjumlah RM36 bilion iaitu melebihi peruntukan Kementerian Kesihatan sekali gus memberikan tekanan besar terhadap kewangan awam. Kos yang signifikan ini membataskan keupayaan Kerajaan untuk meningkatkan pelaburan dalam sektor utama seperti pendidikan, penjagaan kesihatan dan infrastruktur. Selain itu, subsidi pukal menunjukkan ketidakseimbangan penyaluran manfaat kepada isi rumah berpendapatan tinggi yang menggunakan lebih banyak bahan api. Inisiatif rasionalisasi subsidi termasuk Program BUDI MADANI bertujuan untuk memulihkan ketidakseimbangan ini dengan menyusun semula keutamaan sumber Kerajaan dan memastikan bantuan disalurkan kepada kumpulan sasar.

Penerima BUDI MADANI

BUDI MADANI bukan satu penyelesaian seragam untuk semua tetapi program pelbagai dimensi yang merangkumi tiga kategori penerima. Jumlah keseluruhan penerima sehingga Ogos 2025 adalah seperti dalam Rajah 2 dengan perincian bagi setiap kategori seperti berikut:

- **BUDI Individu:** Menyediakan bantuan tunai bulanan secara langsung sebanyak RM200 kepada pemilik kenderaan diesel persendirian yang memenuhi syarat. Jumlah ini dikira berdasarkan purata penggunaan diesel harian bagi memastikan kewangan pengguna tidak terbeban akibat pelarasan harga pasaran.
- **BUDI Agri-Komoditi:** Menyasarkan petani, penternak dan pengusaha akuakultur berskala kecil serta pekebun kecil komoditi. Bantuan tunai bulanan sebanyak RM200 disalurkan kepada penerima dengan mengambil kira cabaran sektor ini serta menyokong kesinambungan pengeluaran pertanian.
- **BUDI MySubsidi Diesel:** Kuota diesel bersubsidi diperuntukkan melalui kad flit kepada pengendali pengangkutan darat dan syarikat logistik terpilih. Langkah ini dapat membantu menstabilkan harga pengguna dengan mengelakkan peningkatan ketara kos pengangkutan dan operasi perniagaan.

RAJAH 2. Penerima BUDI MADANI sehingga Ogos 2025

Nota: Sistem Kawalan Diesel Bersubsidi (SKDS)

Sumber: Kementerian Kewangan Malaysia

Impak Fiskal dan Cabaran Pelaksanaan

Peralihan kepada program subsidi bersasar telah memberikan manfaat kewangan yang ketara kepada Kerajaan. Walaupun jangkaan awal jumlah penjimatan tahunan daripada rasionalisasi subsidi diesel diunjurkan sebanyak RM4 bilion, namun penjimatan sebenar adalah jauh lebih tinggi. Sejak pelaksanaannya pada Jun 2024, program ini telah menjana penjimatan melebihi RM7 bilion bagi tempoh setahun pelaksanaan sekali gus mengurangkan tekanan fiskal dan mewujudkan ruang bagi perbelanjaan pembangunan mengikut keutamaan.

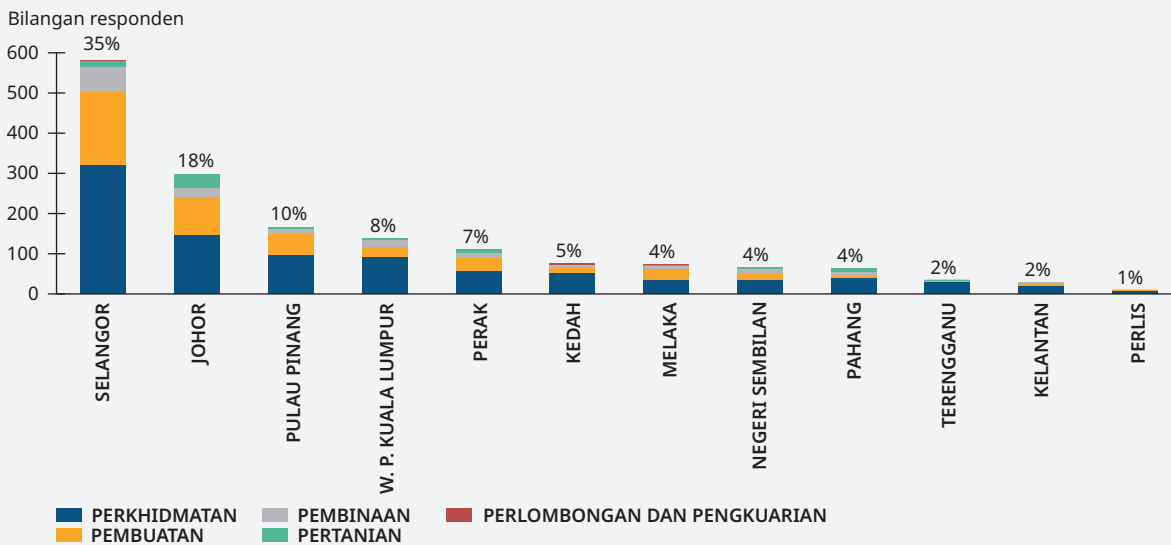
Program ini mengguna pakai pendekatan pendaftaran sendiri secara dalam talian melalui portal sehenti dalaman BUDI MADANI bagi membolehkan pengesahan dan kelulusan masa nyata. Pendekatan ini membantu mengurangkan risiko ralat pemasukan dan penyisihan di samping membolehkan pengemaskinian status penerima secara berterusan. Walau bagaimanapun, masih terdapat cabaran bagi pemohon yang mempunyai akses internet yang terhad dan tahap literasi digital yang rendah. Bagi menangani isu tersebut, Kerajaan telah memperkenalkan beberapa inisiatif capaian termasuk penyediaan kaunter fizikal di pejabat Lembaga Hasil Dalam Negeri Malaysia (LHDNM) dan pusat panggilan khidmat pelanggan yang khusus. Bagi permohonan yang ditolak, mekanisme rayuan yang disokong melalui semakan pangkalan data utama bulanan automatik disediakan untuk memastikan kelayakan penerima sentiasa dikemas kini.

Pencegahan penipuan adalah satu lagi cabaran kritikal yang merangkumi risiko seperti tuntutan palsu, pendaftaran bertindih dan skim penipuan terancang. Bagi menangani isu tersebut serta mengekalkan integriti program, portal BUDI MADANI menggabungkan proses pengesahan pengguna yang ketat dan rujukan silang perincian maklumat pemohon dengan pelbagai pangkalan data Kerajaan. Portal ini juga berfungsi sebagai hab pusat pemprosesan bayaran dan pengurusan program di samping memastikan keselamatan dan kerahsiaan data pengguna.

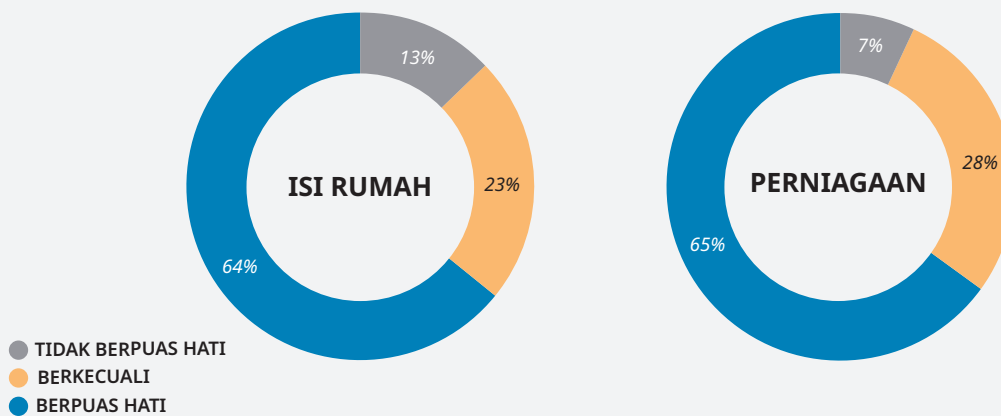
Penilaian Strategi Komunikasi Program BUDI MADANI

Kerajaan telah melaksanakan penilaian ke atas keberkesanan inisiatif BUDI MADANI melalui kaji selidik yang dijalankan oleh Pusat Panggilan Kerajaan Malaysia yang melibatkan lebih daripada 17,000 responden. Penilaian ini bertujuan mengenal pasti tanggapan penerima terhadap keberkesanan komunikasi Kerajaan dan kebolehcapaian program. Sampel kaji selidik ini tertumpu terutamanya di Selangor dan Johor yang merangkumi sebahagian besar jumlah responden manakala selebihnya melibatkan negeri lain di Semenanjung Malaysia. Profil responden mengikut negeri dan sektor seperti dalam Rajah 3.

Berdasarkan hasil kaji selidik, lebih daripada 60% responden menyatakan kepuasan terhadap strategi komunikasi Kerajaan melalui usaha penyebaran maklumat. Tahap kepuasan dalam kalangan responden perniagaan adalah sebanyak 65% manakala 64% bagi responden isi rumah seperti dalam Rajah 4. Pencapaian ini mencerminkan keberkesanan strategi Kerajaan dalam menyampaikan objektif program ini.

RAJAH 3. *Profil Responden mengikut Negeri dan Sektor*

Sumber: Kaji selidik oleh Pusat Panggilan Kerajaan Malaysia, 2025

RAJAH 4. *Tahap Kepuasan terhadap Strategi Komunikasi Kerajaan*

Sumber: Kaji selidik oleh Pusat Panggilan Kerajaan Malaysia, 2025

Iktibar dan Templat untuk Pembaharuan Masa Hadapan

Program BUDI MADANI menyediakan maklumat yang bernilai dalam membentuk reformasi dasar pada masa hadapan dengan beberapa pengajaran utama:

- **Libat urus menyeluruh dengan pemegang taruh:** Kejayaan program ini mencerminkan usaha bersepadu pelbagai kementerian disokong oleh rundingan meluas dengan pemegang taruh yang merupakan elemen penting dalam membina pemahaman dan penerimaan.

- **Memanfaatkan teknologi:** Penggunaan teknologi yang meluas di sepanjang proses permohonan hingga penyaluran bantuan telah melancarkan pelaksanaan Program BUDI MADANI. Selain itu, sistem yang dibangunkan secara dalaman memudahkan pelbagai proses merentas kementerian serta memastikan keselamatan data dan mengekalkan kos operasi yang rendah.
- **Langkah ke arah kemampanan fiskal:** Reformasi fiskal melalui Program BUDI MADANI menunjukkan pendekatan bersasar tanpa menjejaskan perlindungan sosial dan menetapkan contoh untuk reformasi subsidi pada masa hadapan.
- **Penyampaian mengenai keberhasilan dasar yang jelas:** Manfaat reformasi fiskal perlu dihebahkan kepada orang ramai oleh Kerajaan dengan berkesan apabila dilaksanakan. Penggunaan platform berimpak tinggi, terutamanya media sosial, membolehkan mesej utama disampaikan dengan lebih berkesan sekali gus meningkatkan pemahaman rakyat.

Pengenalan BUDI95

Hasil daripada kejayaan pelaksanaan BUDI MADANI, Kerajaan telah memperkenalkan BUDI95 iaitu skim subsidi bersasar bagi RON95 yang bermula pada 27 September 2025. Di bawah program ini, warganegara Malaysia yang memiliki lesen memandu yang sah layak membeli RON95 pada harga subsidi RM1.99 seliter, manakala bukan warganegara perlu membayar pada harga tanpa subsidi. Setiap warganegara diperuntukkan kuota bulanan sebanyak 300 liter dengan pengecualian kepada pemandu e-hailing yang boleh memohon kuota tambahan bagi menjamin kelangsungan mata pencarian mereka.

Mekanisme subsidi ini diintegrasikan sepenuhnya dengan pengesahan MyKad di stesen minyak serta disokong dengan kemudahan digital melalui pelbagai aplikasi mudah alih dan e-wallet. Bagi memastikan pelaksanaan yang lancar, pengenalan program ini dijalankan secara berfasa bermula dengan akses awal kepada 300,000 anggota Angkatan Tentera dan Polis pada 27 September 2025 diikuti penerima STR daripada kumpulan B40 pada 28 September 2025 sebelum diperluaskan kepada 16 juta rakyat Malaysia yang layak di seluruh negara pada 30 September 2025. BUDI95 dijangka menjana penjimatan yang akan disalurkan bagi memperkukuh bantuan sosial bersasar termasuk STR dan SARA sekali gus memastikan sumber fiskal dapat dimanfaatkan dengan lebih berkesan untuk golongan rentan.

Kesimpulan

Program rasionalisasi subsidi diesel menandakan pembaharuan berani Malaysia ke arah pengurusan fiskal yang lebih bertanggungjawab. Peralihan daripada subsidi pukal kepada rangka kerja bersasar telah membolehkan Kerajaan menangani herotan ekonomi yang telah lama wujud di samping melindungi kebajikan rakyat melalui Program BUDI MADANI. Inisiatif tersebut telah membuahkan hasil yang positif termasuk pengurangan ketirisan, peningkatan kecekapan sumber dan penjimatan fiskal. Rangka kerja dasar yang mantap, pendekatan yang sistematik dan komunikasi yang berkesan membolehkan Kerajaan melaksanakan program rasionalisasi subsidi secara efektif demi memperkukuh kemampanan fiskal dan memperluas perlindungan sosial.

Rujukan

Arze Del Granado, F. J., Coady, D., & Gillingham, R. (2012). The Unequal Benefits of Fuel Subsidies: A Review of Evidence for Developing Countries. *World Development*, 40(11), 2234–2248. <https://doi.org/10.1016/j.worlddev.2012.05.005>

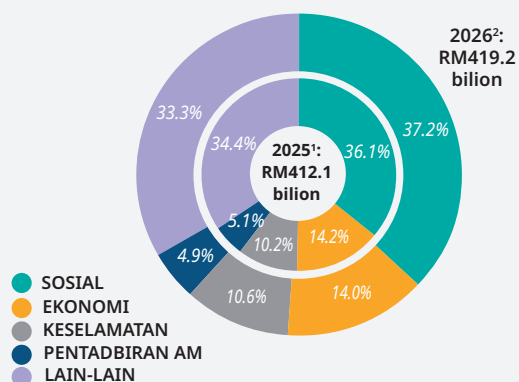
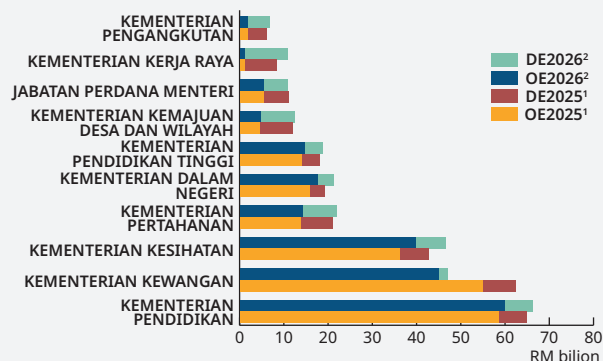
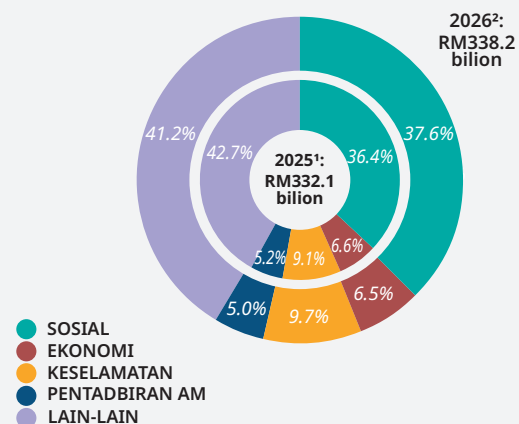
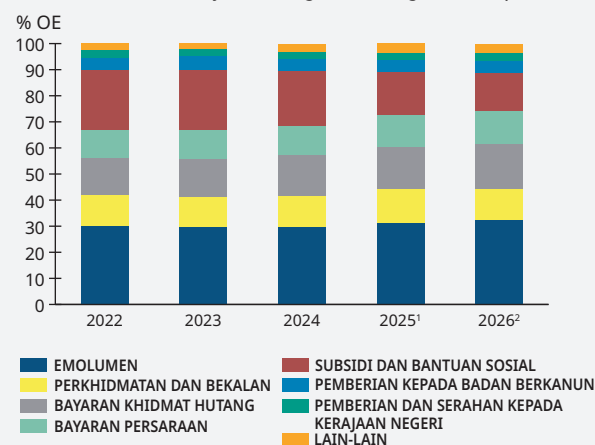
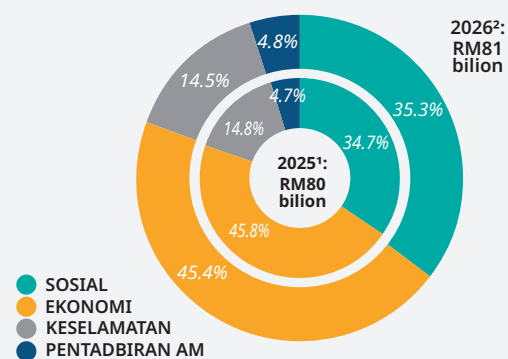
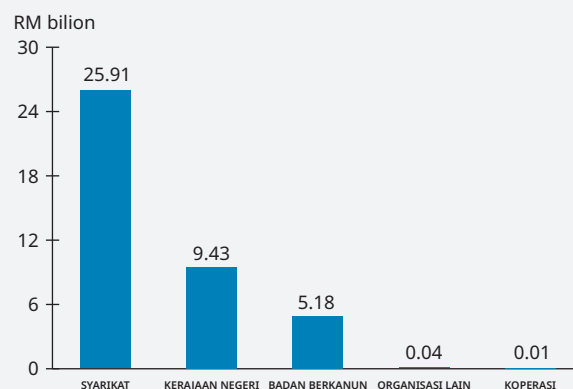
Inchauste, G., & Victor, D. G. (2017). The political economy of energy subsidy reform (English). *Direction in Development*. World Bank Group. <http://documents.worldbank.org/curated/en/745311489054655283>

Jabatan Perangkaan Malaysia. (2023). *Laporan Survei Perbelanjaan Isi Rumah 2022* [Data set]. Dicapai 0826,2025, daripada <https://newss.statistics.gov.my/newss-portalx/ep/epFreeDownloadContentSearch.seam?cid=3254164>

Parlimen Malaysia. (2025, Julai 31). *Jawapan Lisan Mesyuarat Kedua: Soalan Nombor 27, Penggal Keempat Parlimen Kelima Belas 2025*. <https://www.parlimen.gov.my/files/jindex/pdf/JDR31072025.pdf>

Pusat Panggilan Kerajaan Malaysia. (2025). *Kajian Penerima Manfaat BUDI MADANI 2025* [Data mentah yang belum diterbitkan]. Kementerian Kewangan Malaysia.

United Nations Environment Programme. (2003). *Energy subsidies: Lessons learned in assessing their impact and designing policy reforms* (1st ed.). <https://www.unep.org/resources/report/energy-subsidies-lessons-learned-assessing-their-impact-and-designing-policy>

RAJAH 3.1. Jumlah Perbelanjaan mengikut Sektor**RAJAH 3.2.** Jumlah Perbelanjaan mengikut Kementerian dan Agensi**RAJAH 3.3.** Perbelanjaan Mengurus mengikut Sektor**RAJAH 3.4.** Perbelanjaan Mengurus mengikut Komponen**RAJAH 3.5.** Perbelanjaan Pembangunan mengikut Sektor**RAJAH 3.6.** Pinjaman Boleh Dituntut Persekutuan mengikut Penghutang³¹ Anggaran disemak² Anggaran belanjawan tidak termasuk langkah Belanjawan 2026³ Jumlah terkumpul sehingga akhir 2024

Sumber: Kementerian Kewangan Malaysia